ECLI:LV:RIRT:2021:0610.C33514620.4.S

Lietas Nr.C33514620
Lietas arhīva Nr.C-1864-21/27

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2021.gada 10.jūnijā

Rīgas rajona tiesas
tiesnese G.Viļumsone
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas un zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ 2020.gada 5.oktobrī cēlis tiesā prasību pret /pers. B/ par izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas un zaudējumu piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts tālāk minētais.

[1.1] Ar 2007.gada 9.oktobri zvērinātas notāres S.Jakušenokas notariālo aktu Nr.13849 – dokumentu „LŪGUMS par laulāto kopmantas sadali" un Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 2007.gada 18.oktobra tiesneses S.Stūrmanes lēmumu starp prasītāju un atbildētāju tika sadalīta kustamā un nekustamā manta, un noteikta laulāto mantas šķirtība.

A r 2013.gada 19.septembra zemesgrāmatas tiesneša H.Nagļa lēmumu nostiprinātas prasītāja tiesības uz nekustamo īpašumu ar kadastra Nr./numurs A/, kurš reģistrēts Rīgas rajona tiesas Mārupes novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/un atrodas /adrese/

2020.gada 29.janvārī atbildētāja iesniedza tiesā pieteikumu pret prasītāju par pagaidu aizsardzību pret prasītāja vardarbību, lūdzot tiesu, tai skaitā - uzlikt par pienākumu prasītājam atstāt īpašumu un aizliegt tam atrasties tajā. Ar 2020.gada 30.janvāra Rīgas rajona tiesas tiesneses D.Liepiņas lēmumu atbildētājas pieteikums apmierināts daļēji - prasītājam uzlika par pienākumu atstāt īpašumu un aizliegts tajā uzturēties. Prasītājs ir izpildījis tiesas nolēmumā noteikto un, neraugoties uz faktu, ka īpašums ir vienīgais prasītāja mājoklis, kuru tam būtu iespējams izmantot ikdienas dzīvošanai, nesaskaroties/netuvojoties, netiekoties ar atbildētāju - sākot ar 2020.gada 31.janvāri īpašumu atstāja atbildētājas pagaidu lietošanā.

2020.gada 3.februārī Rīgas rajona tiesa, Jūrmalā reģistrēja un uzsāka lietvedību civillietā Nr.C33280020 pamatojoties uz atbildētājas iesniegto prasības pieteikumu par prasītāja un atbildētājas laulības šķiršanu. Uz prasības iesniegšanas brīdi civillieta Nr.C33280020 bija iztiesāšanas stadijā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, pamatojoties uz atbildētājas iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2020.gada 30.jūnija spriedumu.

2020.gada 27.augusta no prasītāja uzticības personas /pers. D/, e-pasta adreses: /elektroniskā pasta adrese/ uz atbildētājas e-pasta adresi: /elektroniskā pasta adrese/ un papildus ar 27.08.2020 ierakstītu pasta sūtījumu Nr.RR16479603LV prasītājs nosūtīja atbildētājai prasītāja 27.08.2020 dokumentu "PIRMSTIESAS BRĪDINĀJUMS - PRASĪBA" ar kuru atbildētājai uzlika pienākumus, tai skaitā līdz 2020.gada 3.septembrim, plkst.22:00 atbrīvot īpašumu no savas-atbildētājas klātbūtnes un personīgajām mantām.

Atbildētāja ir saņēmusi 27.08.2020 e-pasta sūtījumu ar pielikumiem un ierakstītu pasta sūtījumu Nr.RR16479603LV, prasītājs 27.08.2020 nosūtītu dokumentu "PIRMSTIESAS BRĪDINĀJUMS - PRASĪBA", atbildētāja ignorē prasību atbrīvot īpašumu prasītāja vienīgā mājokļa personīgajai lietošanai un valdīšanai, radot prasītājam morālas ciešanas un pazemojumu, prasītājs ir kļuvis par „bezpajumtnieku...", radot finansiālus zaudējumus, jo prasītājs sākot ar 2020.gada 1.septembri ir spiests īrēt dzīvojamo platību par samaksu un ar 04.09.2020, bankas pārskaitījumu ir samaksājis īres maksu 363,64 *euro*, tai skaitā nodokļus, un avansa samaksu par komunālajiem pakalpojumiem 101,19 *euro*, kopā atbildētājas prettiesīgas rīcības dēļ zaudējot 501,19 *euro*.

Prasītājs uzskata, ka viņam uz nekustamo īpašumu ir likumīgs lietošanas un valdīšanas pamats, jo prasītājs ir nekustamā īpašuma vienīgais likumīgais īpašnieks un viņam ir liegta tiesiska iespēja izlietot savas īpašuma tiesības atbildētājas prettiesiskas rīcības un bezdarbības dēļ.

[1.2] Prasība pamatota ar Satversmes 1., 89., 92., 95., 105.pantu, Civillikuma 1036., 1038., 1039., 1041., 1043., 1044., 1760.pantu, 1761.panta pirmo punktu, 1753., 1756.pantu, 1759.panta pirmo punktu, 1771.pantu, 1773., 1775.pantu. Prasībā lūgts:

- izlikt atbildētāju, no nekustamā īpašuma ar kadastra Nr./numurs A/, kurš reģistrēts Rīgas rajona tiesas Mārupes novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/un atrodas Vītiņu ielā Nr.12, Mārupē, Mārupes novadā – bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas;
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam uz 2020.gada 10.septembri radītos zaudējumus 501,19 *euro*;
- atzīt prasītāja tiesības saņemt procentus - 6% apmērā no parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei vai līdz brīdim, kad procenti sasniedz pamatparāda summu;
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam visus ar tiesāšanos saistītos izdevumus.

[2] Tiesā 2020.gada 30.novembrī saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros atbildētāja norādījusi, ka prasību neatzīst. Paskaidrojumā norādīts turpmāk minētais.

Prasība nav īpašuma prasība, strīds par īpašuma tiesībām uz mantu nav pieteikts. Īpašums zemesgrāmatā nostiprināts uz prasītāja vārda, kamdēļ nevar būt atprasāms no jebkura tiesību subjekta ar īpašuma prasību, jo pieder pašam prasītājam.

Atbildētāja neaizskar prasītāja tiesības lietot un izmantot tās iespējas, kādas īpašums sniedz tā īpašniekam. Ar atbildētājas rīcību vai jebkādām darbībām prasītājam netiek liegta neviena tiesība, kādu tam garantē likums. Turklāt atbildētāja nav tā persona, kura jebkādā veidā aizskartu prasītāja tiesības un intereses.

Prasītājs pats ar savu nekaunību un vardarbību dažādās izpausmēs pret atbildētāju ir radījis sev tādu situāciju, kad valsts - tiesu varas personā liegusi prasītājam pašam atrasties savā īpašumā. Atbildētāja nav tas tiesību subjekts, kurš jebkādā mērā vai veidā traucētu prasītājam īstenot tās tiesības, kādas tam piešķir īpašums. Tātad var atzīt, ka prasību cēlusi tāda persona, kuras tiesības nav aizskartas un tās nav aizskāris konkrētais atbildētājs.

Prasītājs prasības pieteikumā atzīmē, ka atbildētāja esot viņu pazemojusi radu, draugu, paziņu u.c. priekšā ar situāciju, ka šobrīd viņš esot

bezpajumtnieks. Prasītājam nav tiesības aizbildināties un saistīt "apvainojumus" ar tiesas lēmumu, kam vienlaicīgi ir likuma spēks un statuss.

Atbildētāja personīgi nav liegusi prasītājam jebkādas tiesības, kuras saistītas ar nekustamo īpašumu /adrese/.

Nekustamajā īpašumā /adrese/ atbildētāja kopā ar laulāto-prasītāju uzsāka dzīvot 2014.gada 1.augustā. Dzīvojot kopā vienā ģimenē ar diviem bērniem līdz laikam, kad atrašanos šajā īpašumā prasītājam liedza tiesa uz spēkā esoša lēmuma pamata. Atbildētājas ievietošanās nekustamajā īpašumā bija paša prasītāja griba un vēlme. Prasītājs pats ar savu privātu gribu ir veicis sava nekustamā īpašuma aprobežojumu, kas izpaudies, sniedzot šī īpašuma apdzīvošanas tiesību atbildētājai.

Ar prasītāja piekrišanu kopš 2014.gada 1.augusta nekustamais īpašums ir atbildētājas dzīvesvieta, ar prasītāja piekrišanu tur ir deklarēta atbildētājas dzīvesvieta, un atrodas visa atbildētājas iedzīve, sadzīves priekšmeti un personiskās mantas.

[3] Tiesā 2021.gada 31.maijā saņemts prasītāja pieteikums par prasības neuzturēšanu daļā, norādot, ka atbildētāja uz doto brīdi ir labprātīgi izvākusies no dzīvojamās mājas /adrese/ un atbrīvojusi to no visām savām mantām, prasītājam nav pamata uzturēt pret atbildētāju prasību par izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, līdz ar to prasītājs no šī prasījuma atsakās.

[4] Rakstveida procesā izskatot lietu, tiesa izvērtē lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus. Lietas izskatīšana rakstveida procesā neierobežo pušu Civilprocesa likuma 74.pantā noteiktās tiesības. Lietā nav konstatēti apstākļi, kurus iespējams noskaidrot vienīgi izskatot lietu mutvārdu procesā. Līdz ar to tiesai nav pamata atzīt, ka ir nepieciešama lietas izskatīšana tiesas sēdē. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.panta pirmo daļu, civillietu tiesa var izskatīt rakstveida procesā, ja iespējams nodrošināt lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu un tiesa nav atzinusi par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Par civillietas iztiesāšanu rakstveidā tiesa laikus informē lietas dalībniekus, nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālo lūgumu iesniegšanai. Atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.panta pirmajai daļai, civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā, dodot pusēm laiku papildus paskaidrojumu un lūgumu iesniegšanai tiesā līdz 2021.gada 27.maijam.

Izvērtējot lietas materiālus, atzīstams, ka konkrētās civillietas izskatīšana ir iespējama rakstveida procesā, tādējādi nodrošinot valstī noteikto piesardzības pasākumu Covid-19 izplatīšanās ierobežošanai ievērošanu, kā arī vienlaikus nodrošinot tiesas darba nepārtrauktību lietu izskatīšanā un lietas dalībnieku tiesību uz savlaicīgu lietu izskatīšanu ievērošanu.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikumu, rakstveida paskaidrojumus un rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka tiesvedība daļā par izlikšanu no dzīvojamās platības bez citas dzīvojamās patības ierādīšanas ir izbeidzama, bet daļā par zaudējumu piedziņu prasība kā nepamatota ir noraidāma šādu apsvērumu dēļ.

[5.1] Prasītājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 74.panta trešās daļas 1.punktu ir tiesības pilnīgi vai daļēji atteikties no prasības.

Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktā noteikts, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs atteicies no prasības.

Prasītājs ir attiecies no prasības daļā par izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Tiesa atzīst, ka tiesvedība šajā prasības daļā ir izbeidzama, izskaidrojot prasītāja tiesvedības izbeigšanas procesuālās sekas – atkārtota griešanās tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

[5.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta otro daļu, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Šā likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Civillikuma 994.panta pirmā daļa nosaka, ka par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1480.pantu korroborācijas sekas ir lietu tiesības piešķiršana ieguvējam.

Lietā nav strīda, ka nekustamais īpašums /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, pieder prasītājam. Savukārt 2007.gada 18.oktobrī, pamatojoties uz Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā 2007.gada 12.oktobrī reģistrētas laulāto mantiskās attiecības ar reģistra numuru 1-4-125198/id par visas mantas šķirtību starp laulātajiem.

Tāpat lietā nav strīda, ka prasītājs un atbildētāja laika posmā no 1998.gada 15.augusta līdz 2021.gada 23.maijam atradās laulībā. Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 28.janvāra spriedumu, kas stājies likumīgā spēkā 2021.gada 23.maijā, starp prasītāju un atbildētāju 1998.gada 15.augustā noslēgtā laulība Rīgas Lutera evaņģēliski luteriskajā draudzē, par ko laulību reģistrācijas grāmatā izdarīts ieraksts Nr.50 ir šķirta.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas 501,19 *euro*, prasības pieteikumā norādot, ka atbildētājas prettiesiskas bezdarbības dēļ, neatbrīvojot īpašumu prasītāja personīgai lietošanai un valdīšanai noteiktajā termiņā un kārtībā 2020.gada 3.septembrī plkst. 22:00, prasītājam uz 2020.gada 10.septembri ir radušies tiešie zaudējumi 501,19 *euro* apmērā un atbildētājas pienākums ir atlīdzināt prasītājam radītos tiešos zaudējumus.

Prasītājs norāda, ka viņam uz īpašumu ir likumīgas lietošanas un valdīšanas tiesības, jo viņš ir īpašuma vienīgais īpašnieks, savukārt atbildētājas ļaunprātīgas un apzinātas prettiesiskas rīcības dēļ pret prasītāju, prasītājam ir liegta tiesiska iespēja izlietot savas īpašuma tiesības.

Pārbaudot lietas materiālus un Tiesu informācijas sistēmā pieejamo informāciju redzams, ka ar Rīgas rajona tiesas 2020.gada 30.janvāra lēmumu apmierināts daļēji atbildētājas pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pret prasītāju. Ar minēto lēmumu prasītājam uzlikts par pienākumu atstāt mājokli, kurā patstāvīgi dzīvo atbildētāja un aizliegts atgriezties un uzturētie tajā, mājokļa adrese: /adrese/. Aizliegts prasītājam atrasties mājoklim, kurā patstāvīgi dzīvo atbildētāja, mājokļa adrese /adrese/. Aizliegts prasītājam uzturēt ar atbildētāju fizisku saskari.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{48}panta pirmajā daļā noteiktajam, prasītājam ar tiesas lēmumu tika uzlikts par pienākums atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo atbildētāja, un aizliegums atgriezties un uzturēties tajā ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums prasītājam palikt un uzturēties šajā mājoklī neatkarīgi no tā, vai prasītājs ir šā mājokļa īpašnieks, valdītājs vai lietotājs.

Ar minēto lēmumu prasītājs tika brīdināts, ka policija veiks lēmuma izpildes kontroli un, ja lēmums netiks pildīts labprātīgi, viņš būs atbildīgs saskaņā ar Krimināllikumu.

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 28.janvāra spriedumā noteikts, ka Rīgas rajona tiesas tiesnesesa 2020.gada 30.janvāra lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību lietā Nr.3-12/00974-20/30 ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2021.gada 23.maijā.

Ņemot vērā norādīto, laika posmā no 2020.gada 30.janvāra līdz 2021.gada 23.maijam, gadījumā, ja prasītājs nepildītu tiesas lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību atbildētājai būtu pamats lūgt Valsts policiju uzsākt kriminālprocesu pret prasītāju pēc Krimināllikuma 168.^{1} panta, proti par nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšanu.

Prasītājs civillietas materiāliem ir pievienojis 2020.gada 1.septembra Dzīvojamās telpas īres līgumu nr.07/2020, atbilstoši kuram /pers. I/ kā izīrētājs nodeva, bet prasītājs kā īrnieks pieņēma lietošanā dzīvokli /adrese/. Līguma 1.8.punktā noteikts, ka līgums stājās spēkā 2020.gada 1.septembrī, plkst 17:00 un ir spēkā līdz 2020.gada 1.novembrī, plkst 17:00 līdz brīdim, kad puses pēc līguma termiņa notecējuma ir veikušas galīgos norēķinus.

Atbilstoši līguma 2.4. un 2.4.1.punktam noteikta īres maksa 400 *euro* mēnesī.

Ar Dzīvojamās telpas īres līguma Nr.07/2020 Pielikumu Nr.1 Aktu par dzīvojamās telpas nodošanu-pieņemšanu izīrētājs nodeva īrniekam lietošanā dzīvojamās telpas – dzīvokli Nr.56, namīpašumā /adrese/.

Atbilstoši 2020.gada 4.septembra rēķinam Nr.16-2020 un AS „Swedbank" maksājuma uzdevumam prasītājs ir pārskaitījis izīrētājam 501,19 *euro* par dzīvojamo telpu īri un komunālajiem pakalpojumiem.

Ņemot vērā norādīto, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas prasītāja veikto maksājumu izīrētājam 501,19 *euro* apmērā, kā zaudējumus, kas prasītājam radušies atbildētājas prettiesiskas rīcības dēļ, prasītājam atbrīvojot prasītāja vienīgo mājokli.

Civillikuma 1779.pantā ir noteikts, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojuma darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*sk. K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209.)*.

Civillikuma 1770.panta izpratnē ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pamețums - mantas samazinājums, zudums, vai bojājums, kā arī peļņas atrāvums, papildus izdevumi un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas.

Civillikuma 1771.pants noteic, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu.

Civillikuma 1772.pants noteic, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojuma darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209.)*.

Atbildētāja nekustamajā īpašumā ir atradusies tiesiski, jo šajā laika posmā puses bija laulātie, taču pēc laulības šķiršanas šīs telpas ir atbrīvotas.

Tiesa neapšauba, ka prasītājam atstājot sev piederošo vienīgo nekustamo īpašumu un īrējot citas dzīvojamās telpas radās izdevumi, kā arī prasītājs iespējams izjuta emocionālus pārdzīvojumus par izveidojušos situāciju, taču tiesa nekonstatē atbildētājas prettiesisku rīcību, jo prasītājam ar tiesas 2020.gada 30.janvāra lēmumu civillietā Nr.3-12/00974-20/30, bija uzlikts par pienākums atstāt mājokli /adrese/ un aizliegums atgriezties un uzturēties tajā.

Savukārt prasītāja iesniegtais īres rēķins 501,19 *euro* apmērā nav atzīstams par zaudējumu pamatojošu pierādījumu, jo izpildot tiesas noteikto aizsardzības līdzekli pret vardarbību prasītājam pašam bija pienākums nodrošināt sev dzīvesvietu.

Tādējādi priekšnoteikumi zaudējuma piedziņai 501,19 *euro* apmērā nav konstatējami un prasība ir noraidāma.

[5.2] Ņemot vērā, ka prasība ir noraidāma, nav pamata tiesas izdevumus un ar lietas vešanu saistīto izdevumu atmaksai no atbildētāja prasītāja labā.

Rezolutīvā daļa

[6] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97.pantu, 189.-193.pantu, 223.panta 4.punktu, tiesa

nosprieda

izbeigt tiesvedību daļā civillietā /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/ par izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

/pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par zaudējumu piedziņu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sagatavošanas un pieejamības dienas 2021.gada 10.jūnija, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese G.Viļumsone